

2018 YILI **DEFTER TUTMA HADLERİ** **SINIF DEĞİŞTİRME**

- **DEFTER TUTMA BAKIMINDAN TÛCAR SINIFLARI**
 - **Bilanço Esasına Göre Defter Tutmak Zorunda olan TÛccarlar**
 - **İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutacak olan TÛccarlar**
- **BİLANÇO USULÛNE GÖRE DEFTER TUTMA HADLERİ**
- **SINIF DEĞİŞTİRME**
 - **(I)'inciden (II)'nci ye Geçiş**
 - **(II)'nciden (I)'inci ye Geçiş**
 - **İhtiyari Sınıf Değiştirme**
- **ÖZELLİKLİ DURUMLAR**
- **ÖZELGELER**
 - **Defter Tutma – Sınıf Değiştirme**

● DEFTER TUTMA BAKIMINDAN TÛCAR SINIFLARI

Vergi Usul Kanununun 176 ncı maddesi “*I inci sınıf tÛccarlar, bilanço esasına göre, II nci sınıf tÛccarlar, işletme hesabı esasına göre, defter tutarlar.*” hükmünü taşımaktadır.

● Bilanço Esasına Göre Defter Tutmak Zorunda olan TÛccarlar

Kanunun “*Birinci Sınıf TÛccarlar*” başlıklı 177 nci maddesinde;

“Aşağıda yazılı tÛccarlar (I) sınıfa dahildirler.

1-Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satan ve yıllık alımlarının tutarı (01.01.2018 tarihinden geçerli olacak tutar olarak hesaplanan) 190.000.- lirayı, veya satışlarının tutarı (01.01.2018 tarihinden geçerli olacak tutar olarak hesaplanan) 260.000.- lirayı aşanlar,

2-Birinci bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşp da bir yıl içinde elde ettikleri gayrisafi iş hasılatı (01.01.2018 tarihinden geçerli olacak tutar olarak hesaplanan) 100.000.- lirayı aşanlar,

3-1 ve 2 numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde 2 numaralı bentte yazılı iş hasılatının beş katı ile yıllık satış tutarının toplamı (01.01.2018 tarihinden geçerli olacak tutar olarak hesaplanan) 190.000.- lirayı aşanlar,

4-Her türlü ticaret şirketleri (Adi şirketler iştiğal neveleri yukarıdaki bentlerden hangisine giriyorsa o bent hükmüne tabidir.)

5- Kurumlar Vergisine tabi olan diğer tüzel kişiler (Bunlardan işlerinin icabı bilanço esasına göre defter tutmalarına imkan veya lüzum görülmeyenlerin, işletme hesabına göre defter tutmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilir.)

6- İhtiyari olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih edenler.”

● İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutacak Olan TÛccarlar

Kanunun “*İkinci Sınıf TÛccarlar*” başlıklı 178 inci maddesinde ise;

“Aşağıda yazılı tÛccarlar (II) sınıfa dahildirler.

1-177 nci maddede yazılı olanların dışında kalanlar,

2-Kurumlar Vergisi mükelleflerinden işletme hesabı esasına göre defter tutmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilenler.

Yeniden işe başlayan tÛccarlar yıllık iş hacimlerine göre sınıflandırılıncaya kadar II nci sınıf tÛccarlar gibi hareket edebilirler.”

hükmüne yer verilmiştir.

TÛccarların 2018 yılı hesap döneminde kullanacakları defterlerini yukarıda yer alan hadleri dikkate alarak tasdik ettirmelerinde yarar bulunmaktadır.

2018 YILI DEFTER TUTMA HADLERİ - SINIF DEĞİŞTİRME

Sınıf Değişirme

● BİLANÇO ESASINA GÖRE DEFTER TUTMA HADLERİ

VUK Md: 177	2018 ⁽¹⁾	2017 ⁽²⁾	2016 ⁽³⁾
1- Yıllık			
-Alış	190.000 TL	170.000 TL	168.000 TL
-Satış	260.000 TL	230.000 TL	230.000 TL
2- Yıllık Gayrisafi İş Hasılatı	100.000 TL	90.000 TL	90.000 TL
3- İş Hasılatının Beş Katı İle Yıllık Satış Hasılatı	190.000 TL	170.000 TL	168.000 TL

(1) 01.01.2018 tarihinden itibaren uygulanacak hadlerin belirlendiği tebliğ henüz yayımlanmamıştır. (Tutarlar VUK'nun Mük. 414 üncü maddesine göre hesaplanmıştır.)

(2) 01.01.2017 tarihinden itibaren uygulanacak hadler, 27.12..2016 tarih 29931 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 476 sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile Belirlenmiştir.

(3) 01.01.2016 tarihinden itibaren uygulanacak hadler, 25.12.2015 tarih 29573 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 460 sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile Belirlenmiştir.

● SINIF DEĞİŞTİRME

● (I)'inciden (II)'nci ye geçiş

Kanunun "Sınıf Değişirme" başlıklı 179 uncu maddesinde;

"(I) inciden (II) nciye geçiş: İş hacmi bakımından I inci sınıfa dahil olan tüccarların durumları aşağıdaki şartlara uyduğu takdirde, bunlar, bu şartların tahakkukunu takip eden hesap döneminden başlayarak, II nci sınıfa geçebilirler:

1. Bir hesap döneminin iş hacmi 177 nci maddede yazılı hadlerden % 20 yi aşan bir nispette düşük olursa, veya;

2. Arka arkaya üç dönemin iş hacmi 177 nci maddede yazılı hadlere nazaran % 20 ye kadar bir düşüklük gösterirse."

hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm gereğince **2017 yılı hesap döneminde;**

		Yıllık		
Alış Tutarı	Satış Tutarı	Gayrisafi İş Hasılatı	GSİH & Satış Tutarı	
152.000 TL	208.000 TL	80.000 TL	152.000 TL	<u>TL'nin altında ise</u>

2018 yılı hesap döneminde işletme hesabı esasına göre defter tutmaları mümkün bulunmaktadır.

veya;

aşağıdaki hesap dönemlerinde;

2018 YILI DEFTER TUTMA HADLERİ - SINIF DEĞİŞTİRME

Sınıf Değişirme

	Alış Tutarı	Satış Tutarı	Yıllık (TL) Gayrisafi İş Hasılatı	GSİH & Satış Tutarı	
2017	152.000 – 190.000	208.000 – 260.000	80.000 – 100.000	152.000 – 190.000	<u>TL arasında ise</u>
2016	136.000 – 170.000	184.000 – 230.000	72.000 – 90.000	136.000 – 170.000	<u>TL arasında ise</u>
2015	134.400 – 168.000	184.000 – 230.000	72.000 – 90.000	134.400 – 168.000	<u>TL arasında ise</u>

2018 yılı hesap döneminde işletme hesabı esasına göre defter tutmaları mümkün bulunmaktadır.

• (II)'nciden (I)'inci ye geçiş

Kanunun “Sınıf Değişirme” başlıklı 180 inci maddesinde;

“(II) nciden (I) inciye geçiş: İş hacmi bakımından II nci sınıfa dahil tüccarların durumları aşağıda yazılı şartlara uyduğu takdirde bunlar bu şartların tahakkukunu takip eden hesap döneminden başlayarak I inci sınıfa geçerler.

- 1. Bir hesap döneminin iş hacmi 177 nci maddede yazılı hadlerden % 20 yi aşan bir nispette fazla olursa, veya;**
- 2. Arka arkaya 2 dönemin iş hacmi 177 nci maddede yazılı hadlere nazaran % 20 ye kadar bir fazlalık gösterirse.”**

hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm gereğince **2017 yılı hesap döneminde;**

Alış Tutarı	Satış Tutarı	YILLIK Gayrisafi İş Hasılatı	GSİH & Satış Tutarı	
228.000	312.000	120.000	228.000	<u>TL'nin üstünde ise</u>

2018 yılı hesap döneminde bilanço esasına göre defter tutulması zorunludur.

veya;

aşağıdaki hesap dönemlerinde;

	Alış Tutarı	Satış Tutarı	YILLIK (TL) Gayrisafi İş Hasılatı	GSİH & Satış Tutarı	
2017	190.000 – 228.000	260.000 – 312.000	100.000 – 120.000	190.000 – 228.000	<u>TL arasında ise</u>
2016	170.000 – 204.000	230.000 – 276.000	90.000 – 108.000	170.000 – 204.000	<u>TL arasında ise</u>

2018 yılı hesap döneminde bilanço esasına göre defter tutulması zorunludur.

• İhtiyari Sınıf Değişirme

Kanunun 181 inci maddesi hükmü gereğince II nci sınıf tüccarlar diledikleri takdirde bilanço esasına göre defter tutabilirler.

● ÖZELLİKLI DURUMLAR

- ✓ Sınıf değiştirme işlemi sadece gerçek kişi tacirlerle ilgilidir.
- ✓ Mal alım satımı ve hizmet ifasının birlikte yapılması halinde; hesaplamada alım satım dışındaki işlere ait gayrisafi iş hasılatının beş katı ile yıllık satış tutarının toplamı esas alınır.
- ✓ Sınıf değiştirmeye ilişkin yzdesel dūřuřler / fazlalıklar, mal alış tutarında olabileceği gibi mal satış tutarında ya da iř hasılatında olabilir. İř hacmindeki dūřüklüęün / fazlalığın birbirini izleyen dönemlerde bir yıl mal alışında, diğer yıl mal satışında ya da iř hasılatında olmasının bir önemi bulunmamaktadır.
- ✓ Satışlardan iade edilen tutarlar yıllık iş hacminin hesabında dikkate alınmaz. (Mal iadeleri sonrasında kalan tutarın değil düzenlenen toplam fatura tutarının dikkate alınması gerekmektedir.)
- ✓ Yeniden işe başlayan tüccarlar yıllık iş hacimlerine göre sınıflandırılıncaya kadar II nci sınıf tüccarlar gibi hareket edebilirler.
- ✓ İkinci sınıf tacirler istedikleri takdirde bilanço esasına göre defter tutabilirler.
- ✓ Bilanço esasına göre defter tutulması gerektiği halde işletme hesabı esasına göre defter tutulması re'sen takdir nedenidir. (VUK. Madde: 30/3)

● ÖZELGELER

● Defter Tutma / Sınıf Değişirme

■ **Tüccar sınıfının belirlenmesinde, zirai faaliyete ilişkin alım-satım tutarlarının dikkate alınıp alınmayacağı hk.**

.....
....., 2017 yılında ticari kazancınız için tutmanız gereken defterlerin belirlenmesinde, sadece 2016 yılında hafriyat işinden elde ettiğiniz hasılatın, dolayısıyla Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin dikkate alınması gerekmekte olup, bu bakımdan zirai kazancınız kapsamında süt inekçiliği faaliyetine ilişkin alım-satım tutarlarının bu belirlemede bir önemi bulunmamaktadır.

(Konya Vergi Dairesi Başkanlığının 06.04.2017 tarih 48349025-105[177-2016/458763] – 29568 sayılı özelgesi)

■ **Adi ortaklıkta bilanço usulünde defter tutarken ortaklıktan ayrılarak aynı faaliyeti şahıs olarak yapması halinde defter tasdiki hk.**

.....
Aynı yıl içerisinde adi ortaklıktan dolayı faaliyetinizi terk ettikten sonra şahıs olarak yeniden işe başlamanız nedeniyle ikinci sınıf tüccar olarak işletme hesabı esasına göre defter tutmanız mümkün bulunmaktadır. Ancak faaliyetinize başladığınız 13.03.2010 tarihinden sonra iş hacminizin 177 nci maddenin 1 nci bendinde belirlenen tutarı, 180 inci maddede belirtildiği şekilde aşması halinde 01.01.2011 tarihinden itibaren bilanço esasına göre defter tutmanız gerekeceği tabiidir.

(Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığının 23.05.2011 tarih B.07.1.GİB.4.41.15.02-190-3/8-52 sayılı özelgesi)

■ **Bayan kuaförlüğü faaliyetinin yanı sıra lokanta işletmesi bulunan mükellefin V.U.K. nun 177 nci maddesinin hangi bendine tabi olduğu hk.**

.....
..... bayan kuaförlüğünün yanı sıra lokanta işletmeciliği faaliyetinde bulunduğunuzdan, sınıf değiştirme hadleri bakımından gireceğiniz sınıfın belirlenmesinde Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin 3 üncü bendinin dikkate alınması gerekmektedir.

(Antalya Vergi Dairesi Başkanlığının 26.05.2011 tarih B.07.1.GİB.4.07.17.02-VUK-123 sayılı özelgesi)

■ **Bilanço esasına göre defter tutan mükellefin faaliyetine son verdikten sonra farklı bir faaliyet konusuyla yenden işe başlaması halinde tutacağı defter hk.**

.....
....., ... birinci sınıf tüccar olarak sürdürdüğünüz faaliyetinizi 2013 takvim yılında terk ederek, 2014 takvim yılında farklı bir faaliyet konusunda yeniden işe başlamanız sebebiyle yıllık iş hacminiz belirleninceye kadar ikinci sınıf tüccar olarak işletme hesabına göre defter tutmanız mümkün bulunmaktadır.

(İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 03.03.2015 tarih 11395140-105[178-2014/VUK2-7947]-343 sayılı özelgesi)

■ **Defter tutma bakımından, motorlu kara taşıtlarının genel bakım ve onarım hizmetleri ile şehir içi, banliyö ve kırsal alanlarda kara yolu ile personel, öğrenci, vb. grup taşımacılığı faaliyetlerinin Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesi bakımından değerlendirilmesi.**

.....
..... motorlu kara taşıtlarının genel bakım ve onarım hizmetleri" ile "şehir içi, banliyö ve kırsal alanlarda kara yolu ile personel, öğrenci, vb. grup taşımacılığı" faaliyetleriniz hizmet işi olarak değerlendirilmekte olup, tüccar sınıfınızın belirlenmesinde 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin 2 nci bendinin dikkate alınması gerekmektedir.

(İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 07.03.2016 tarih 11395140-105[177-2015-VUK2-9080]-18958 sayılı

2018 YILI DEFTER TUTMA HADLERİ - SINIF DEĞİŞTİRME

Özelgeler – Defter Tutma / Sınıf Değişirme

özelgesi)

■ Defter tutma hadleri hk.

....., peyzaj uygulaması faaliyetinizin hizmet işletmesi olarak değerlendirilmesi ve gireceği sınıfın belirlenmesinde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 177 nci maddesinin 2 nci bendinin dikkate alınması gerekmektedir.

(Antalya Vergi Dairesi Başkanlığının 30.05.2011 tarih B.07.1.GİB.4.07.17.02-VUK-2010-133 sayılı özelgesi)

■ Elektrik yansıtma faturalarının sınıf değişikliğinde gayrisafi iş hasılatı toplamına dahil edilip edilmeyeceği hakkında.

..... tarafından adınıza düzenlenen ancak tamamı işletmenize ait olmayan fatura bedelleri ile ilgili olarak diğer işletmelerin elektrik kullanımı kadar olan tutarın yansıtma faturası düzenlenerek tahsili durumunda, bu tutarların hasılat olarak değerlendirilmemesi ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 180 inci maddesi kapsamında II'nci sınıftan I'inci sınıfa geçiş şartlarının belirlenmesinde ticari işletmenizle ilgili olarak bir yıl içinde elde ettiğiniz gayrisafi iş hasılatının dikkate alınarak defter tasdik ettirilmesi gerekmektedir.

(Eskişehir Vergi Dairesi Başkanlığının 01.02.2012 tarih B.07.1.GİB.4.26.15.02-VUK-29-2-17 sayılı özelgesi)

■ Emsallerine nazaran düşük karla satışı yapılan emtiada sadece komisyon veya karın defter tutma hadlerinde dikkate alınıp alınmayacağı hk.

..... 2014 hesap döneminde halk ekmek bayisi faaliyetinizle ilgili olarak yıllık alışlarınızın toplamı [(160.000) + (160.000 x %20) =] 192.000 TL'yi aştığından 2015 hesap döneminden itibaren birinci sınıf tüccar olarak bilanço usulüne göre defter tutmanız gerekmektedir.

Öte yandan özelge talebinizde belirtilen ekmek gibi emsallerine nazaran düşük karla satışı yapılan emtiada sadece komisyon veya karın defter tutma hadlerinde dikkate alınmasına ilişkin hüküm ve düzenlemeye Kanunda yer verilmemiştir.

(İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 13.07.2015 tarih 11395140-105[177-2014/VUK2-7948]-67952 sayılı özelgesi)

■ Etüt merkezi işletmeciliğinde tutulacak defterin tayini hk.

Yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde; birinci sınıftan ikinci sınıfa geçilmesi bakımından alış veya satış rakamlarının herhangi birinde anılan maddede yazılı hadlere göre %20 oranında bir düşüklük olması veya arka arkaya üç dönemdeki toplam düşüklüğün %20'ye kadar olmasının dikkate alınması gerekmektedir.

Buna göre 2013 yılı hesap döneminde 55.000 lira civarında olmasını beklediğiniz toplam hasılatınızın [(80.000) - (80.000 X %20) =] 64.000- TL'nin altında kalması halinde 2014 yılı hesap döneminde işletme hesabı esasına göre defter tutmanız mümkün bulunmaktadır.

(Aydın Vergi Dairesi Başkanlığının 14.04.2014 tarih 87247876-105-6 sayılı özelgesi)

■ Halk otobüsü işletmeciliği faaliyetinde bulunan mükellefin amortismanına tabi otobüsünü satması durumunda, bu satıştan elde edilen tutarın defter tutma hadlerinde dikkate alınmayacağı hk.

....., satışa konu edilen otobüs amortismanına tabi iktisadi kıymet olduğundan, bu satıştan elde edilen hasılatın defter tutma hadlerinin tespitinde dikkate alınmaması gerekmektedir.

Müteakip yılda tutulacak defterin tayininde ise söz konusu faaliyetinizden elde edilen hizmet bedellerinin toplamının Vergi Usul Kanunu'nun 177'nci maddesinde yer alan hadlerle kıyaslanması suretiyle defter tutma ve sınıf değiştirme durumunuzun tespit edilmesi gerekmektedir.

2018 YILI DEFTER TUTMA HADLERİ - SINIF DEĞİŞTİRME

Özelgeler – Defter Tutma / Sınıf Değişirme

(İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 23.07.2012 tarih B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01.14-2239 sayılı özelgesi)

■ **Haşerelere karşı ilaçlama hizmetinde Defter tutma bakımından Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin hangi bendine göre işlem yapılacağı.**

.....
.... ilaçlama faaliyetinize ilişkin olarak defter tutma bakımından dahil olacağınız sınıfın belirlenmesinde Vergi Usul Kanununun 177/2 nci bendinin dikkate alınması gerekmektedir.
(Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığının 11.04.2014 tarih 70280967-105[177/2-2013/32]-47 sayılı özelgesi)

■ **İkinci el oto alım-satım işinde sınıf değiştirme, KDV oranı ve sınıf değiştirmede esas alınacak tutarlar hk.**

.....
Kullanılmış binek otomobillerini satın alıp işletmeniz adına kayıt ve tescil ettirildikten sonra satışa sunma faaliyetinde bulunduğunuzdan, bu faaliyetinizin satın alınan malların olduğu gibi ya da işlendikten sonra satışı olarak değerlendirilmesi ve defter tutma bakımından sınıfınızın belirlenmesinde mezkûr Kanunun 177 nci maddesinin birinci bendinde yer alan hadlerin dikkate alınması gerekmektedir. Hadlerin hesaplanması sırasında ise elde edilen komisyon geliri değil araçların alım ve satım tutarları dikkate alınacaktır.
(İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 04.03.2013 tarih 11395140-105[234-2012/VUK-1- . . .]-307 sayılı özelgesi)

■ **İkinci sınıftan birinci sınıfa geçilmesi bakımından arka arkaya iki dönemdeki toplam fazlalığın hesabı hk.**

.....
hizmet sektöründe faaliyet gösteren firmanızın, 2012 yılı hâsılâtının 83.000- TL, 2013 yılı hasılâtının ise 90.000- TL olduğu belirtilerek 2014 yılında defter tutma bakımından hangi sınıfa dahil olacağınız hususunda Defterdarlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.
2012 yılı gayrisafi iş hâsılâtınız $[(83.000-80.000)/80.000] \times 100 =$ % 3,75, 2013 yılı gayrisafi iş hâsılâtınız $[(90.000-80.000)/80.000] \times 100 =$ %12,5 ve toplamda arka arkaya iki dönemin gayrisafi iş hasılâtı % 16,25 oranında bir fazlalık gösterdiğinden 2014 yılında bilanço esasına göre defter tutmanız gerekmektedir.
(Artvin Defterdarlık Gelir Müdürlüğünün 20.05.2014 tarih 29973770-08-OZELGE-001-5 sayılı özelgesi)

■ **İşletme esasına göre defter tutan mükellefin sehven tasdik ettirdiği yevmiye defterini işletme defteri olarak kullanıp kullanamayacağı.**

.....
.... yevmiye defteri tasdik ettirmek suretiyle ihtiyari olarak bilanço esasına göre defter tutmayı tercih ettiğinizden dolayı işletme hesabı esasına göre defter tutmanız mümkün bulunmadığı gibi, tasdik ettirdiğiniz yevmiye defterini işletme hesabı defteri olarak kullanmanız da mümkün bulunmamaktadır.
(Antalya Vergi Dairesi Başkanlığının 09.03.2016 tarih 77058783-105[VUK.ÖZ.15.71]-89 sayılı özelgesi)

■ **İşletme hesabı esasına göre defter tasdik ettiren, ticaret ve sanayi odasına kayıt yaptırabilmek için sınıf değiştirerek birinci sınıfa geçip aynı yıl içinde bilanço esasına göre defter tutmanın mümkün olmadığı hk.**

.....
Kendi isteğinin doğrultusunda 2010 yılı içerisinde sınıf değiştirerek bilanço esasına göre defter tutmanız mümkün bulunmamaktadır. Ancak 01.01.2011 tarihinden itibaren birinci sınıfa geçmeniz mümkündür.
(Bursa Vergi Dairesi Başkanlığının 21.03.2011 tarih B.07.1.GİB.4.16.17.02-VUK-10-64-22 sayılı özelgesi)

2018 YILI DEFTER TUTMA HADLERİ - SINIF DEĞİŞTİRME

Özelgeler – Defter Tutma / Sınıf Değişirme

■ **Kahve, meşrubat, poğaç, sandviç ve hazır pasta satışı yapan mükellefin Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin hangi bendine tabi olduğu hk.**

.....
.....; alışveriş merkezinin yemek alanında "... " unvanı adı altında kahve, meşrubat, poğaç, sandviç ve hazır pasta satışı yapan işletmenin satın alınan malların olduğu gibi ya da işlendikten sonra satışı olarak değerlendirilmesi ve defter tutma bakımından sınıfınızın belirlenmesinde, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin 1 inci bendinin dikkate alınması gerekmektedir.

(Adana Vergi Dairesi Başkanlığının 05.03.2013 tarih 31977385-105[177 -/.....]-25 sayılı özelgesi)

■ **Market işletmeciliği faaliyetinden dolayı birinci sınıf tüccar olarak bilanço esasına göre defter tutulması halinde, defter hadlerinin hesaplanmasında tekel (sigara)maddelerinin satışından elde edilen komisyon geliri olarak dikkate alınıp alınmayacağı ve tekel alış satış belgelerinin defter kayıtlarına ne şekilde alınacağı**

.....
Yukarıda yer alan hükümlerde, defter belirleme hadlerinde yıllık alış ve satıştan bahsedilmektedir. Ayrıca, tekel ürünler satışında alım ve satımı yapılan ürünün KDV yönünden özel matraha tabi olması onun defter haddi belirlemede göz ardı edilmesini gerektirmediği gibi özel matraha tabi satışlarda sadece komisyon veya karının hesaba dahil edileceğine dair bir hüküm ve düzenlemeye yer verilmemiştir.

Bu itibarla, defter tutma bakımından sınıf tespiti yapılmasında ve tekel alış ve satış belgelerinin defter kayıtlarına işlenmesinde yukarıda yeralan hüküm ve açıklamaların dikkate alınması gerekmektedir.

(İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 04.07.2011 tarih B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-872 sayılı özelgesi)

■ **Market işletmeciliği faaliyetine 1.sınıf mükellef olarak devam etmekte iken ... tarihinde bu faaliyetin terk edilmesi, ancak ... tarihinde tekrar aynı faaliyet konusu olan market işletmeciliği işine başlanması durumunda bilanço veya işletme hesabı defterlerinden hangisinin tasdik ettirilmesi gerektiği hk.**

.....
Yeniden işe başlayan mükellefler işletme hesabı esasına göre defter tutacaklardır. Ancak bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin aynı yıl içinde aynı faaliyete tekrar başlamaları işi bırakma sayılmayacağından bilanço esasına göre defter tutmaya devam etmeleri gerekmektedir.

(Adana Vergi Dairesi Başkanlığının 29.09.2011 tarih B.07.1.GİB.4.01.17.02-VUK.176-76 sayılı özelgesi)

■ **Mirasçının işe devam etmesi halinde defter tasdiki.**

.....
- Miras yoluyla intikal eden işyerinde faaliyete devam etmeniz nedeniyle, mevcut defter ve belgeleri ölüm tarihini içeren hesap dönemi sonuna kadar kullanmanız gerekmektedir.
- Vergi Usul Kanununun 179 uncu maddesini dikkate alarak mükellefiyetinizin başlangıcından 31.12.20... tarihine kadar gerçekleşen iş hacminize göre 20... takvim yılında tutacağınız defteri belli etmeniz gerekmektedir.
(Samsun Vergi Dairesi Başkanlığının 02.03.2016 tarih 97338759-105[2015-04]-29 sayılı özelgesi)

■ **Mobilya imalatı yanında kiraathane ve iddaa bayiliği faaliyeti olması halinde sınıf değiştirme hadleri**

.....
Marangozluk ve mobilya imalatı faaliyetinizin yanı sıra kiraathane ve iddaa bayiliği faaliyeti ile de iştiğal ettiğinizden dolayı, defter tutma hadlerinin tespitinde 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin 3 numaralı bendini dikkate almanız gerekmektedir.

(Antalya Vergi Dairesi Başkanlığının 07.03.2013 tarih 77058783-105-53 sayılı özelgesi)

■ **Satın alınan madde ve malzemeleri imalat ile mamul hâline getirerek satılması durumunda, yapılan bu işin mal alım-satım ve imalat işi olarak mı yoksa hizmet işletmesi olarak mı değerlendirilmesi**

2018 YILI DEFTER TUTMA HADLERİ - SINIF DEĞİŞTİRME

Özelgeler – Defter Tutma / Sınıf Değişirme

gerektiği ve bilanço usulüne göre mi yoksa işletme hesabına göre mi defter tutacağınız konusunda.

....., pide salonu işletmeciliğinizin, satın alınan malların olduğu gibi ya da işledikten sonra satışı olarak değerlendirilmesi ve bu işi yapanların Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin 1 inci bent hükümlerine tabi olmaları gerekecektir. Ayrıca, aynı Kanunun 180 inci maddesi kapsamında II nci sınıftan I inci sınıfa geçiş şartlarının belirlenmesinde söz konusu haddin dikkate alınarak defter tasdik ettirilmesi gerekmektedir.

(Manisa Vergi Dairesi Başkanlığının 05.02.2011 tarih B.07.1.GİB.4.45.15.02-VUK-27-9-14sayılı özelgesi)

■ Serbest meslek faaliyeti ile ticari faaliyetin birlikte yapılması halinde sınıf değiştirme hk.

.....
-2010 yılı hesap döneminde terzilik faaliyetinizden elde ettiğiniz iş hâsılatının beş katı ile perakende kumaş satışı faaliyetinizden elde ettiğiniz yıllık satış tutarının toplamının $(129.000) + (129.000 \times 20) = 154.800$ lirayı aşması veya

-2009 ve 2010 yılı hesap dönemlerindeki iş hacminizin, her bir dönem itibarıyla değil, iki dönemdetoplam % 20 veya üstü oranında fazlalık göstermesi halinde 2011 yılı hesap döneminden itibaren birinci sınıf tüccar olarak bilanço usulüne göre defter tutmanız gerekmektedir.

(Samsun Vergi Dairesi Başkanlığının 30.05.2011 tarih B.07.1.GİB.4.55.15.02-2010-VUK-ÖZE-33-245 sayılı özelgesi)

■ **Sınıf değiştirme - II. sınıfa tabi olarak giyim üzerine faaliyet gösteren firmanın, mal alımı yaptığı firmaları seçmesi için yüklü miktarda faturalı ürün gönderilmesi ve bu ürünleri seçtikten sonra kalan ürünlere iade amaçlı fatura düzenleyerek geri göndermesi halinde yıl sonunda I. sınıf deftere geçiş hadlerinin iade sonrası kalan alım tutarına göre mi yoksa tüm alım toplamına göre mi belirleneceği hk.**

.....
II. sınıftan I. sınıfa geçiş hadlerinin hesaplanmasında mal iadeleri sonrasında kalan tutarın değil, tarafınıza düzenlenen toplam faturanın dikkate alınması gerekmektedir.

(Denizli Vergi Dairesi Başkanlığının 06.03.2012 tarih B.07.1.GİB.4.20.15.02-VUK-2011/10-194 sayılı özelgesi)

■ **Sınıf değiştirme hadlerinin belirlenmesinde kar toplamının değil, alış veya satış tutarlarının toplamının dikkate alınması gerektiği hk.**

.....
oto alım satım faaliyetinde bulunduğunuzdan, sınıf değiştirme hadleri bakımından gireceğiniz sınıfın belirlenmesinde Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin birinci bendini dikkate almanız gerekmektedir.

Ayrıca sınıf değiştirme hadlerinin belirlenmesinde kar toplamı değil, alış veya satış tutarlarının toplamının dikkate alınması gerekmektedir.

(Antalya Vergi Dairesi Başkanlığının 11.03.2013 tarih 77058783-105-58 sayılı özelgesi)

■ Sınıf Değişirme hk.

.....
....., anılan Kanunun 178 inci maddesine göre işletme hesabı esasına göre defter tutmanız mümkün iken bilanço esasına göre defter tuttuğunuz anlaşılmıştır. Bu nedenle 2013 yılı için ikinci sınıfa geçmeniz mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, 2013 yılı başından itibaren iş hacminde 177 nci madde yazılı hadlerden %20'yi aşan nispette bir düşüklüğün meydana gelmesi halinde 179 uncu madde uyarınca bu şartların tahakkukunu takip eden hesap döneminden itibaren sınıf değiştirmeniz mümkün olacaktır.

(Hatay Vergi Dairesi Başkanlığının 20.08.2013 tarih 88031814-010.01[105/177-179/2013-1703]-114 sayılı özelgesi)

2018 YILI DEFTER TUTMA HADLERİ - SINIF DEĞİŞTİRME

Özelgeler – Defter Tutma / Sınıf Değişirme

■ **Sınıf değiştirmeye ve defter tutmaya ilişkin kanunda belirtilen hadlerin adi ortaklıkta nasıl dikkate alınacağı hk.**

.....
..... İkinci sınıftan birinci sınıfa geçmeniz bakımından gayrisafi iş hasılatınızın 422 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenen hadde göre % 20 oranında fazla olması veya arka arkaya iki dönemdeki toplam fazlalığın % 20 ye kadar olması zorunlu olup, adi ortaklık şeklinde faaliyetinizi sürdürdüğünüz belediye denetimli özel halk otobüsü işletmeniz ile ilgili olarak 2012 yılı gayrisafi iş hasılatınız olan 154.000 TL'nin mezkur Tebliğle belirlenen haddin % 20 fazlasını [(80.000)+(80.000*%20)=96.000] aşması nedeniyle 2013 takvim yılında bilanço esasına göre defter tutmanız gerekmektedir.

(Manisa Vergi Dairesi Başkanlığının 05.08.2013 tarih 53445970-105[177-2013/27-30]-72 sayılı özelgesi)

■ **Şahsi iş için tutulacak defterin belirlenmesinde ortağı olunan adi ortaklığın dikkate alınmayacağı hk.**

.....
....., ... faaliyetinizden dolayı tutacağınız defterin tayininde ortağı olduğunuz adi ortaklıktan bağımsız olarak Vergi Usul Kanununda yazılı şartlara göre durumunuzun değerlendirilmesi gerekmektedir.

(Denizli Vergi Dairesi Başkanlığının 12.06.2015 tarih 95133703-105[174-176-2014/22]-118 sayılı özelgesi)

■ **Tekel bayiliği yanında kahvehane işletmeciliği faaliyetine de başladığında sınıf belirlenmesi hk.**

.....
.... kahvehane işletmeciliğinin satın alınan malların olduğu gibi ya da işlendikten sonra satışı olarak değerlendirilmesi ve tekel bayiliği ile birlikte defter tutma bakımından sınıfınızın belirlenmesinde, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin 1 inci bendinin dikkate alınması gerekmektedir.

(Zonguldak Vergi Dairesi Başkanlığının 25.07.2012 tarih B.07.1.GİB.4.67.15.01-2012-VUK-177-23 sayılı özelgesi)

■ **Tekstil ve tabela işçiliği ile tabela malzemeleri satışının birlikte yapılması durumunda tutulacak defterin tayini hk.**

.....
.... 2014 hesap döneminde tutacağınız defterin tayininde, 2013 hesap döneminde tekstil ve tabela işçiliği faaliyetinizden elde ettiğiniz iş hasılatının beş katı ile tabela malzemeleri satışı faaliyetinizden elde ettiğiniz satış tutarının toplamı dikkate alınacaktır.

(Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığının 11.04.2014 tarih 70280967-105[177-2013/31]-46 sayılı özelgesi)

■ **Ticari mallardaki iadelerin sınıf değiştirmede dikkate alınıp alınmayacağı hk.**

.....
..... hem alım-satım (motosiklet, motosiklet yedek parçaları ve aksesuarları) hem de hizmet işi (motosiklet bakım ve onarımı) yaptığınızdan, tüccar sınıfınızın belirlenmesinde Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin 3 numaralı bendinde yer alan hadlerin dikkate alınması gerekmektedir.

Öte yandan, II. sınıftan I. sınıfa geçiş hadlerinin hesaplanmasında mal iadeleri sonrasında kalan tutarın değil, tarafınıza düzenlenen toplam fatura tutarının dikkate alınması gerekmektedir.

(Balıkesir Vergi Dairesi Başkanlığının 07.09.2012 tarih 58889402-105[177-2012/127-927]-90 sayılı özelgesi)

■ **Tüccar sınıfının belirlenmesinde yıllık alış tutarına, satılan malların tedariki veya üretilebilmesi için kullanılması veya tüketilmesi zorunlu olan ilk madde malzeme ve yardımcı malzeme harcamalarının eklenip eklenmeyeceği hk.**

.....
- Lokantacılık faaliyetinizde defter tutma bakımından tabi olacağınız sınıfın belirlenmesinde Vergi Usul

2018 YILI DEFTER TUTMA HADLERİ - SINIF DEĞİŞTİRME

Özelgeler – Defter Tutma / Sınıf Değişirme

Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinin dikkate alınması gerekmektedir.

- Yıllık alış tutarının hesabında, satılan malların tedariki veya üretilebilmesi için kullanılması veya tüketilmesi zorunlu olan ilk madde malzeme ve yardımcı malzemelerin (döner üretimi için gerekli olan et, ekmekek, tüp, kömür alımı vb.) alış tutarları dikkate alınmalıdır.

- İşletmenizde kullanılmak üzere alınan, makine, teçhizat, demirbaş, taşıtların alımı ve yapılan faaliyet giderleri (sigorta ve işçilik giderleri, döner ocağı alımı vb.) alış tutarına dâhil edilmeyecektir.

(Ankara Vergi Dairesi Başkanlığının 03.09.2015 tarih 27575268-105[177-2014-149]-898 sayılı özelgesi)

■ Tüccarlarda sınıf değiştirme hk.

.....
2010 yılı hesap döneminde 90.000 lira olan mal alışlarınızın ve 100.000 lira olan mal satışlarınızın, mal alışları için belirlenen $(129.000) - (129.000 \times \%20) = 103.200$ liralık veya mal satışları için belirlenen $(180.000) - (180.000 \times \%20) = 144.000$ liralık sınırın altında kalması nedeniyle 2011 yılı hesap döneminde işletme hesabında defter tutabilmeniz mümkün bulunmaktadır.

(Ankara Vergi Dairesi Başkanlığının 08.06.2011 tarih B.07.1.GİB.4.06.18.02-32179-8376-368 sayılı özelgesi)

■ Yükleme hizmetinden elde edilen komisyon gelirinin gayrisafi iş hasılatı olarak defter tutma hadlerinin değerlendirilmesinde tespitinde sadece elde edilen komisyonun dikkate alınması gerektiği hk.

.....
..... mal satışı ve hizmet ifası faaliyetlerinde bulunmanız sebebiyle sınıf değiştirme bakımından mezkur kanunun 177 nci maddesinin 3 numaralı bendine tâbi olmanız gerekmektedir.

Diğer taraftan, yükleme hizmeti ile ilgili iş hasılatının tespitinde sadece elde ettiğiniz komisyonun dikkate alınması gerekmektedir.

(İzmir Vergi Dairesi Başkanlığının 14.09.2011 tarih B.07.1.GİB.4.35.18.02-1741-458 sayılı özelgesi)